

УДК 811.161.2'282
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2021-1-8>

КОЛОКАЦІЇ У СКЛАДІ МОНОГОВІРКОВОГО ТЕЗАУРУСА

Громко Т. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови*

*Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка
вул. Шевченка, 1, Кропивницький, Україна
orcid.org/0000-0002-4661-4302
hromkot@gmail.com*

Ключові слова: *говірка,
моноговіркова дескрипція,
тезаурус, говірколінгварій,
мовно-мовленнєві одиниці,
колокація, лексикографування.*

У статті теоретично обґрунтовується місце колокацій як мовно-мовленнєвих одиниць у говірковому дискурсі, що визначає їхній лексикографічний ранг у тезаурусі говірки. Колокація є неоднослівним, стійким і таким, що регулярно трапляється в мовленні, словосполученням, що позначає єдине поняття, і, ієрархічно знаходячись між словом і фразеологізмом як одиницями мовних виражень, є реалізацією полісемії слів. Такі конструкції важливі для опису мовних даних говірки, що вилучені з мовленнєвих текстів на основі врахування граматико-синтагматичних зв'язків. Звернено увагу на можливість корпусного підходу до відбору таких одиниць та подальшу наукову інтерпретацію колокаційної складової частини в системі говірки у складі монографічного опису. Вокабуляр тезауруса, фрагмент якого подається, базується на токенизації, своєрідній декомпозиції текстового матеріалу на ряд мовних одиниць – слів та колокацій тощо. За такого методу лексикографування застосовуються дистрибутивний і контекстологічний методи. Пропонований автором аналіз лексично-граматичного рівня емпіричного матеріалу говірки як системи мови є фрагментом її дескрипції, що в межах опису моноговіркової лінгварію передбачає укладання тезауруса. У межах вокабулярію тезауруса колокації кваліфікуються як семантичні графи або смислові одиниці тексту. Звернено увагу на особливості токенизації з текстів усного мовлення та лексикографування колокацій в тезаурусі говірки. Колокації в говірковому дискурсі відрізняються і яскраво вираженою граматичною природою, і стійким характером, і статистичною представленістю в усному колективному мовленні, що є показником таких активних процесів сучасної української мови, як граматикалізація й ідіоматизація. Лексикографування колокацій у моноговірковому тезаурусі може слугувати базою для укладання окремої колокаційної лексикографічної системи як одного з аспектів екстраполяції говірколінгварію.

COLLOCATIONS IN THE MONOIDIOM THESAURUS

Hromko T. V.

*Candidate of Philological Sciences,**Associate Professor at the Ukrainian Language Department**Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University**Shevchenko str., 1, Kropyvnytskyi, Ukraine**orcid.org/0000-0002-4661-4302**hromkot@gmail.com*

Key words: *idiom, monoidiom description, thesaurus, idiomolingual, lingual-speech units, colocation, lexicography.*

The article theoretically substantiates the place of collocations as language-speech units in speech discourse, which determines their lexicographic rank in the subdialect thesaurus. Colocation is an ambiguous, stable and regular occurrence in speech, a phrase that denotes a single concept, and, hierarchically between the word and phraseology as units of linguistic expressions, is the realization of the polysema of words. Such constructions are important in describing of the data of speech, which are extracted from subdialect texts on the basis of grammatical-syntagmatic connections. Attention is paid to the possibilities of the corpus approach to the selection of such units and the further scientific interpretation of the collocation component in the speech system as part of a monographic description. The vocabulary of the thesaurus, a fragment of which is presented, is based on tokenization, a kind of decomposition of textual material into a number of language units – words and collocations, etc. Distributive and contextual methods are used in this method of lexicography. The analysis of the lexical and grammatical level of the empirical material of subdialect as a system of language proposed by the author is a fragment of its description, which within the description of the monoidiom linguistics involves the conclusion of a thesaurus. Within the vocabulary of the thesaurus, collocations qualify as semantic graphs or semantic units of text. Attention is paid to the peculiarities of tokenization from oral texts and lexicography of collocations in the thesaurus of speech. Collocations in the speech discourse are distinguished by a pronounced grammatical nature, and a stable character, and statistical representation in oral collective speech, which is an indicator of such active processes of the modern Ukrainian language as grammaticalization and idiomatization. Lexicography of collocations in the monoidiom thesaurus can serve as a basis for concluding a separate collocation lexicographic system as one of the aspects of extrapolation of the speech language.

Постановка проблеми. Дослідження усного розмовного мовлення як багатоаспектний підхід до лінгвістичного осягнення сфери людської комунікації є актуальним щодо діалектних даних з погляду аналізу мовно-мовленнєвого матеріалу. Сучасна текстоцентрична орієнтованість українських діалектологічних студій не лише спрямована на фіксацію текстів чи типологічного аспекту граматичних особливостей, а й спроможна в результаті докладного вивчення особливостей усного діалектного мовлення претендувати на аналіз граматики текстів [11], наприклад, у плані колоквиалістики. Колоквиалістичні одиниці є виокремленими з текстів окремими конструкціями, що знаходяться на межі лексичного і граматичного рівнів системи мови, мовними виразами, у яких «аспект плану вираження або плану змісту, що

не виводиться зі значення або форми складових частин» [7, с. 19]. До них належать колокації та колігації, які в межах діалектологічного вивчення спроможні подати новий погляд на реалізацію певних слів у складі словосполучень на корпусному текстовому матеріалі, як-от окрему ідіому.

Колокація – це «неоднослівне, стійке і таке, що регулярно трапляється в мовленні» [10, с. 23], словосполучення, що позначає єдине поняття, і, ієрархічно знаходячись між словом і фразеологізмом як одиницями мовних виражень, є реалізацією полісемії слів. Сучасні теоретико-методологічні положення опису колокацій та вивчення їх як феномену, за спостереженнями Т.В. Бобкової, в українському мовознавстві в основному спрямовані на коло питань, які «стосуються системного вивчення лексико-синтаксичної сполучуваності,

взаємодії внутрішніх форм слів, а також сполучуваності в аспекті лексико-морфологічної та синтаксичної деривації (І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська, В.О. Горпинич, Н.В. Гуйванюк, Н.П. Дарчук, А.П. Загнітко, Н.Ф. Клименко, М.П. Кочерган, О.С. Снітко)» [1, с. 15].

Мета статті. Лексикологічно колокації не представлені в мовній системі і дотепер мало відображені в академічній лексикографії української мови, оскільки вичленовуються в мовленні на матеріалі значних за обсягом текстових даних. Специфіка цих утворень полягає не тільки у відносній стійкості словосполучень, як перехідному етапі між вільними і фразеологічними словосполученнями, а й у постійній «зустрічальності» номінативних одиниць у межах певної системи мови, що забезпечується повторюваністю у вживанні, частотністю в мовленні, яка, за умови відсутності електронного корпусу текстів, детермінується дослідником текстового матеріалу.

Пропонований нами аналіз лексично-граматичного рівня емпіричного матеріалу говірки як системи мови є фрагментом її дескрипції, що в межах опису моноговіркового лінгварію передбачає укладання тезауруса. Цей особливий тип словника базується на текстовому корпусі говіркового мовлення і є повним (а не диференційним) за типологічними критеріями. Саме включення до тезауруса колокацій як мовно-мовленнєвих одиниць спонукає до визначення специфіки їх у говірковому мовленні та у відповідному лексикографічному їх представленні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Повнота дослідження мовних даних окремої говірки як системи мови (і відображення її лінгварію в тезаурусі) на контекстно-синтагматичній основі є визначним критерієм виявлення колокацій. Саме типові й постійні оточення слова як мовної одиниці у складі колокації є цілісною одиницею його смислу, незалежно від наповнення та формальної зв'язності цього характерного стійкого сполучення слів. Відомий у лінгвістиці фьорзіанський підхід виділяє: колокації – супровід слова в контексті, або матеріал, у якому воно найчастіше трапляється, і колігації – взаємозв'язані граматичні категорії у синтаксичній конструкції [12, с. 209]. Український дослідник В.В. Левицький віддає перевагу «частоті сумісної вживаності слів і ступеню їх синтагматичної зв'язності» [6, с. 191].

Важливість текстів усного мовлення, що репрезентує говірковий дискурс [4, с. 30], полягає не в перевірці таких аспектних характеристик колокацій, з одного боку, завдяки значному розширенню корпусу даних говірки (довготривале укладання корпусу з постійно еліцитованою програмою збирання матеріалу), а з іншого – як репрезентаційна база колективного мовного дос-

віду в говірковому мовленні. Отже, повнота емпіричного дослідження говірки «безпосередньо у функціонуванні: встановлення значення можливе саме через аналіз уживання форми» [8, с. 344] слів забезпечує виявлення та класифікацію колокацій як особливих конструкцій у їх діалектологічно-лінгвістичній інтерпретації.

Водночас не дескрипція говірки повинна стати за мету оцінювання і виведення всіх моделей ступеня зв'язності слів, представлених у мовленні. Така фундаментальна їх класифікація з погляду наукового жанру має належати монографічному опису говірки, що може бути реалізована в перспективі. Ця можливість визначається не лише моделлю опису, а й повнотою емпіричних даних на синхронічному та діахронічному рівнях тощо. Повний відбір колокацій за корпусним лінгвістичним аналізом спроможний до укладання всіх таких конструкцій як неідіоматичних одиниць, яким властиві семантична, синтаксична й дистрибутивна регулярність, за наявності (у перспективі) електронного корпусу говірки, що забезпечує квантитативними методами їх вилучення, статистичними вибірками колокацій, вивчення інтенсивності та селективності сполучуваності слів у мовленні тощо [6, с. 206].

Тезаурус як аспект лексикографічних технологій передбачає документування вилучених із мовленнєвих текстів колокацій як окремих мовних одиниць саме з урахуванням граматико-синтагматичних зв'язків, а також опис колокацій у лексичній системі мови, що становить оптимум «для синхронічного моноговіркового дослідження» [3, с. 13]. Дескрибування говірки як мовної системи передбачає токенізацію, фіксацію в тезаурусі й філіацію значень колокацій, що трапляються в говірковому мовленні. Глибше вивчення говірки – монографічний її опис – потребує укладання окремої колокаційної лексикографічної системи [9, с. 32], що, очевидно, є запорукою багатоаспектного підходу до такого типу утворень із використанням корпусного методу і єдино правильною методологічною основою дослідження колокацій [2, с. 40].

У складі тезауруса говірки натеper найбільшою мірою репрезентований лінгвістичний потенціал говіркового дискурсу через відповідний моніторинг мовлення носіїв одного населеного пункту – говірки села Піщаний Брід Добровеличківського району Центральної України – як перший досвід масштабного лексикографічного опису й оптимум укладання лінгварію окремої говірки. Вокабуляр тезауруса базується не на традиційному для діалектології диференційному виокремленні та тлумаченні мовних одиниць, відмінних від літературного узусу, або діалектнонормативних, а на токенізації, своєрідній декомпозиції текстового матеріалу (що включає весь словниковий його

склад – діалектного і літературного стратів мови в системі говірки; детальніше див. [5]) на ряд мовних одиниць, інакше кажучи, токенів – слів та колокацій, колігацій тощо – для генерування їх до тезауруса, проводиться автором дослідження вручну й оформляється у відповідні електронні картки. Токенізація колокацій – це сегментація їх як регулярних виразів, оптимізація якої можлива в разі виділення семантичних відношень у тексті.

Методологічно такий відбір колокацій можна кваліфікувати як так званий метод кейсу для лексикографічних даних, що слугує первісним корпусним відбором цих мовних одиниць за говірковими текстами і за цитатними картотеками. Під час лексикографування застосовуються дистрибутивний і контекстологічний методи, які забезпечують урахування лінгвістичних (а не статистичних) ознак сполук за відповідним рангом лексичних чи синтаксичних відношень. Розрізнення слова і колокації як значущих одиниць моноговіркових текстів відбувається не лише за граматичною (синтаксичною) організацією словосполук, а й за лінгвістичними й екстралінгвальними чинниками вербалізації. Якщо аналітично узагальнити, їх можна кваліфікувати як семантичні граfi, смислові одиниці тексту, що передаються вокабулою.

Як приклад лексикографування колокацій за даними усного моноговіркового мовлення наводимо фрагмент словникової статті тезауруса (за прийнятими умовними позначеннями, виділення колокації в межах вокабуляру передається знаком ▲).

АВТОБУС [аўтобус], а, ч. Багатомісний автомобіль для перевезення пасажирів. [приїхав на аўтобус'і]; [ми аўтобус на К'іровоград]; [Помош'ан'ан'с'кий аўтобус]; [ше Краснопол'ан'с'кий аўтобус їзди]; [аўтобуси і ўноч'і ходили]; [ди! / по наш'і до'роз'і / і та'кий комфор'табел'ний аўтобус пустили]; [а там їх посадили у сп'іч'іал'ний аўтобус // каже / двоетажн'ий]; [аўтобус не побитий / а во'д'ім'іл'у отв'іч'ат']; [поўнезний аўтобус / як кил'ки л'удей набито // ўс'ім т'реба їйхат']; [їде/ гет' порожн'ий аўтобус]; [та'кий неўдобний аўтобус]; [аўтобус полу'порожн'ий/ їд' со'б'і / с'к'іки 'хоч'іш]; [йа'кїс'а ескурс'іон:ий аўтобус стаў / шоб во'ди з кїр'ниц'і / л'уди з до'роги попили]; [аўтобус не побитий / а во'д'ім'іл'у отв'іч'ат']; [їйхала на посл'едн'і ступен'к'і аўтобуса // йел'і закрий]; [обйавили об'їлеч'ин'а паса'жир'їў в аўтобус'і].

▲ **Место в автобусі** [м'есто в аўтобус'і]. Місце в салоні автобуса за порядковою нумерацією або щодо чого-небудь [п'ім'нац':ате м'есто в аўтобус'і]; [ў мене м'есто в аўтобус'і / було на гал'орк'і / то так натрусило / нач'е ше ї'дос'і їйду]; [у мене м'есто в аўтобус'і на пе'редн'ом с'їд'ен'і]; [пом'ін'алас' м'естом в аўтобус'і / шоб неда'леко од вод'їйа / бо ў'кач'їўс'я]; [м'ест

в аўтобус'і нїма // жд'ім' дру'гого]; [с'тари'ї майут' право м'есто в аўтобус'і]; [во'д'ім'іл' м'есто в аўтобус'і ўкаже // транз'ім'ї]. ▲ **Автобус «Богдан»** [аўтобус «Богдан»]. ▲ **Жовтий автобус** [жоўтий аўтобус]. Маломісний автобус марки ПАЗ. [ро'ж:їўс'а / сам аўтобус «Богдан» їз'аў / купїў со'б'і / і їїзде на ви'ход'н'ї / ступ'дент'їў / возе]; [во'зили та'ким мален'ким аўтобусом / «Богданом»]; [ко'лис' шила ш'торки ў «Богдан» / з'м'ір'ала доўжїну // то / те'пера дала т'іл'їфон / і х'лопц'ї з'вон'ат' / кажут' // на аўтобус «Богдан» // можна заб'рат' / там / при'мером / пер'вого ч'їсла?]; [не великий / ото йак дал'но'реїсовї / а жоўтий аўтобус]; [по'хож на жоўтий аўтобус // ну / марка // т'їки б'їлі / а то / так само і ўсї'ре'дин'ї]; [йа'кїс'а ото при'городн'ї аўтобус їїзде // жоўтий / бо велик'ї нї пу'скаїут']. ▲ **Ікарусний автобус** [їкарусний аўтобус]. ▲ **Ікаріусний автобус** [їкар'їусний аўтобус]. Багатомісний автобус «ікарус» угорського виробництва 1980–2000 рр. [ўже ї кийїўс'кї / отої ікарусний аўтобус / тоже не їїзде]; [їкарусн'ї аўтобуси ходили / поўно]; [там ікар'їусний аўтобус не роз'вернец'а]; [в ікарусном аўтобус'і / мотор розм'їш'ч'їїїц'а п'їд'полом салону / при кол'есах]. ▲ **Пасажирський автобус** [паса'жир'с'кї аўтобус]. Автобус, призначений для перевезення людей. [запраўл'аўс' передо мноїу / паса'жир'с'кї аўтобус // то'д'ї Волод'їн «жїгул'»]; [паса'жир'с'кї аўтобус йак запраўл'аїут' газом / то / по прави'лам / паса'жир'їў ви'сад'їїут']; [на цирк д'їтеї во'зили / п'р'амо на паса'жир'с'кому аўтобус'і]. [у пра'вах / полу'ч'їў кате'гор'їїу на паса'жир'с'кї аўтобус]. ▲ **Рейсовий автобус** [реїсовї аўтобус]. Автобус, призначений для державних маршрутних перевезень населення з регламентованими рейсами. [на реїсовї аўтобус сп'їз'нилас']; [реїсов'ї аўтобуси ход'ат']; [їїздиў реїсовим / бо ц'ї ч'асники / то йе / то нї'ма]; [голо'ван'їўс'кї / то реїсовї аўтобус / хот'ї марш'рутка]. ▲ **Робочий автобус** [ро'боч'їй аўтобус]. Автобус, призначений для перевезення працівників певного підприємства. [ў Шеўч'енка робїў на ро'боч'ому аўтобус'і]; [Кол'їс'ник ро'боч'им аўтобусом доїярок собїрайе]; [дл'а ро'ботник'їў / т'реба на ро'боч'їй аўтобус до поїти їти / на вос'їм'ранку]. ▲ **Шкільний автобус** [шк'їл'ний аўтобус]. Автобус, призначений для перевезення школярів. [з Л'убо'мирки воз'ат' їїх / на шк'їл'ному аўтобус'і]; [ў це ў'ремїа / шк'їл'ний т'їки ходе / з аўтобус'їў]; [зак'рили ш'коли / то д'їти їїхн'їо / те'пер до нас / на шк'їл'ному аўтобус'і їїзд'ат']. ▲ **Автобус гармошкою** [аўтобус гар'мошкоїу]. Об'єднаний двома салонами автобус фірми «Ikarus», що використовувався для перевезення пасажирів (в основному в містах). [аўтобусом з гар'мо-

шкою / доўгим та'ким / на вибори / і'їздили]; [дл'а по'їздки на 'море аў'тобус гар'мошкою зака'заў]; [т'ікі ў 'город і аў'тобуси гар'мошкою / бо там же ж'л'уду / т'ма]. ▲ **Права на автобус** [права на аў'тобус]. ▲ **Категорія на автобус** [кате'гор'ію на аў'тобус]. ▲ **Категорія на пасажирський автобус** [кате'гор'ію на паса'жир'с'кі аў'тобус]. Категорія професійного рівня водія (категорія "D"), наявність якої дозволяє водієві керувати автобусом. [не пр'осто пра'ва / а пра'ва на аў'тобус // це ж аў'топарк]; [те'пер ў 'Бурс'і / да'же пра'ва на аў'тобус 'можна зда'т']; [ў 'Добр'і здаў на кате'гор'ію на аў'тобус]; [т'реба кате'гор'ію на аў'тобус / і то'д'і по'ноў'л'ат' і'ї / 'кажд'і т'ри 'года]; [од'криў кате'гор'ію на аў'тобус]; [у пра'вах / полу'ч'иў кате'гор'ію на паса'жир'с'кі аў'тобус]; [кате'гор'ію на паса'жир'с'кі аў'тобус зро'біў со'б'і / і і'їд' ў 'город / уст'роїс'а на марш'рутку]; [йак кате'гор'ію на паса'жир'с'кі аў'тобус / то «ка'мази» не 'вод'ат' // це не та кате'гор'ію]; [те'пер і за гра'ниц'ой не про'па'деш / бо кате'гор'ію на паса'жир'с'кі аў'тобус / це кру'гом 'нада]. ♦ **На одинацят[о]м автобусі**, зі сл. їздить, добираться, жарт. Пішки, на протывагу будь-яким транспортом. [йа'кій там аў'тобус? // ўсе од'їнили // т'ікі на о'динац'атом аў'тобус'і л'уди і'їзд'ат']; [студент же'ж / то на о'динац'атому аў'тобус'і доби'раўс'а с Пом'ош'нойі]; [на о'динац'атий аў'тобус / у'же не рош'ч'ітуй]. ▲ **Три автобуса навхрест** [три аў'тобуса наў'хрест]. Незначна кількість або й відсутність транспорту, що курсує дорогами. [те'пер три аў'тобуса наў'хрест і'їзд'ат' / а була ж / та'ка с'танц'ію]. Незначна кількість автобусів (на балансі автопарку). [скоро'тили до тр'ох аў'тобус'іў наў'хрест // тендер / і ўсе!].

АВТОБУСНИЙ [аў'тобусний], а, е, прикм. 1. Те, що є частиною автобуса. [аў'тобусне 'колесо]; [т'р'існу'те аў'тобусне ст'і'кло]; [та то йа / аў'тобуснойу д'веркойу при'їў пал'ц'а]. 2. Той, що стос. системи автобусного руху. [ка'с'ір 'робе аў'тобусну про'в'ірку]; [рух аў'тобусний / буў і ў'но'ч'і]. ▲ **Автобусна аварія** [аў'тобусна а'вар'ію]. [там аў'тобус пере'в'ір'нуўс'а / аў'тобусна а'вар'ію]; [в аў'тобусн'і а'вар'ію по'гиб во'д'іт'іл']; [об'ї'жали аж ку'в'етом / бо аў'тобусна а'вар'ію]. ▲ **Автобусний водій** [аў'тобусний во'д'ій]. Водій автобуса. [ви аў'тобусний во'д'ій чи пр'осто?]; [до'гово'р'аїтес' з аў'тобусним во'д'ійом]; [а аў'тобусний во'д'ій / сто'їт' вес' 'б'ілий]. ▲ **Автобусна зупинка** [аў'тобусна зу'пинка]. ▲ **Автобусна остановка** [аў'тобусна оста'ноўка]. 1. Спеціально відведене й обладнане місце, призначене для посадки чи висадки пасажирів автобуса. [с'ход'те а'бо 'коло 'пошти / а'бо на аў'тобусн'і зу'пинк'і // йа ў 'центр'і / 'коло мос'та / не с'тану / бо там п'ід 'гору]; [аў'тобусна оста'ноўка // і ў'ні'зу

ш'кола]; [зро'били аў'тобусну оста'ноўку]; [йа'к'іс' бі'с'ов'існ'і аў'тобусну оста'ноўку / ў се'р'еди'н'і оп'і'сали мат'у'ками]. 2. Місце колишньої автобусної станції (нині не функціонує), де за традицією зупиняються транзитні рейсові автобуси. [аў'тобусна зу'пинка ў 'центр'і / під 'гору ту'ди]; [інте'р'нат з аў'тобусни зу'пинки т'і'каў]; [це вам не гороц'кі аў'тобус / шо / і 'коло 'пошти / і за мос'том // с'тану аж на аў'тобусн'і оста'ноўк'і]. ▲ **Автобусна станція** [аў'тобусна с'танц'ію]. Спеціально обладнане місце зупинки автобусів, призначене для посадки чи висадки, об'їлення пасажирів автобуса. [була аў'тобусна с'танц'ію / а те'пер оста'ноўка]; [на аў'тобусн'і с'танц'ію ска'зали / шо 'с'одн'і / аў'тобус'іў гет'ни 'буде]; [год т'риц'ат' проро'біла ка'с'іром / на аў'тобусн'і с'танц'ію]. ▲ **Автобусний парк** [аў'тобусний парк]. Експлуатаційне підприємство, що займається технічним обслуговуванням автобусів, забезпечує ними транспортні перевезення. [в аў'тобусний парк і'їде аў'тобус // виходим!]; [в аў'тобусном 'парку 'гаїкі к'руте]; [ўс'у ж'изн' проро'біла бу'галтером в аў'тобусном 'парку].

Висновки. Запропонований аспект укладання теоретичних уявлень про колокації в говірковому дискурсі спостерігається в разі дескрибування говірки у вигляді тезауруса – говірколінгварію вилучених із мовленнєвих текстів колокацій як окремих мовних одиниць саме з урахуванням граматико-синтагматичних зв'язків та опис колокаційної складової частини в лексичній системі говірки. Укладання окремої колокаційної лексикографічної системи можливе в монографічному описі говірки як мовної системи, з використанням корпусного методу як єдино правильної методологічної основи дослідження колокацій. Вокабуляр тезауруса, фрагмент якого подається, базується на токенизації, своєрідній декомпозиції текстового матеріалу на ряд мовних одиниць – слів та колокацій тощо. За такого методу лексикографування застосовуються дистрибутивний і контекстологічний методи. У вокабулярії тезауруса колокації кваліфікуються як семантичні граfi або смислові одиниці тексту.

Попередній аналіз говіркових даних виявляє значну кількість конструкцій-колокацій, що вирізняються і яскраво вираженою граматичною природою, і стійким характером, і статистичною представленістю в усному колективному мовленні, що є показником таких активних процесів сучасної української мови, як граматикалізація й ідіоматизація. Наш науковий оптимізм дозволяє прогнозувати використання тезауруса говірки як бази для укладання окремої колокаційної лексикографічної системи, що представить ще одну з подальших його аспектних екстраполяцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бобкова Т.В. Теоретико-методологічні підходи до вивчення колокацій у сучасному мовознавстві. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. 2014. Т. 17. № 2. С. 14–22.
2. Бобкова Т.В. Корпусний словник колокацій : методика укладання. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2015. Вип. 52. С. 39–41.
3. Громко Т.В. Моноговірковий лексикографічний комплекс як сучасна лінгвістична технологія. *Мова*. 2020. № 34. С. 11–17.
4. Громко Т.В. Сучасна текстографія діалектоносіїв степової говірки. *Наукові записки. Серія «Філологічні науки»*. Кропивницький : КОД, 2019. Вип. 175. С. 29–33.
5. Громко Т.В. Тезаурус говірки як показник її онтологічного статусу. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія «Філологія. Соціальні комунікації»*. Київ, 2020. Т. 31 (70). № 2. Ч. 1. С. 1–6.
6. Левицкий В.В. Семасиология. Винница : Новая книга, 2006. 508 с.
7. Рахилина Е.В., Кузнецова Ю.Л. Грамматика конструкций: теории, сторонники, близкие идеи. *Лингвистика конструкций* / отв. ред. Е.В. Рахилина. Москва : Азбуковник, 2010. С. 18–81.
8. Хохлова М.В. Экспериментальная проверка методов выделения коллокаций. *Slavica Helsingiensia 34. Инструментарий русистики: корпусные подходы*. 2008. С. 343–357.
9. Шкурко В.В. Лексикографічний агент екстракції колокацій у природномовному тексті. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Серія «Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика»*. 2012. № 28. С. 31–35.
10. Firth J.R. *Papers in Linguistics, 1934–1951*. Oxford University Press, 1957. 233 p.
11. Goldberg A.E. *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago : University of Chicago Press, 1995. 265 p.
12. Teubert W. *Linguistique de Corpus: un Alternative*. Semen. Besarnon : PUFC, 2009. Vol. 27. P. 130–152.

REFERENCES

1. Bobkova T.V. (2015) Teoretyko-metodolohichni pidkhody do vyvchennia kolokatsii u suchasnomu movoznavstvi [Theoretical and methodological approaches to the study of collocations in modern linguistics]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho linhvistychnoho universytetu. Serii: Filolohiia*. Vol. 17(2). P. 14–22.
2. Bobkova T. (2015) Korpusnyi slovnyk kolokatsii: metodyka ukladannia [Corpus dictionary of collocations: methods of compiling]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia"*. Vol. 52. P. 39–41.
3. Hromko T.V. (2020) Monohovirkovyi leksykohrafichnyi kompleks yak suchasna linhvistychna tekhnolohiia [Monosubdialect lexicographic complex as a modern linguistic technology]. *Mova*. Vol. 34. P. 11–17.
4. Hromko T.V. (2019) Suchasna tekstohrafiia dialektonosiiiv stepovoi hovirky [Modern textography of idiom carriers of the steppe subdialect]. *Naukovi zapysky. Serii: Filolohichni nauky*. Vol. 175. Kropyvnytskyi. P. 29–33.
5. Hromko T.V. (2020) Tezaurus hovirky yak pokaznyk yiyi ontolohichnoho statusu [Thesaurus of subdialect as an indicator of its ontological status]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Sotsialni komunikatsii*. Kyiv. Vol. 31 (70). № 2. Ch. 1. P. 1–6.
6. Levytskyi V.V. (2006) Semasyolohiia [Semasiology]. *Vynnytsa : Novaia Knyha*. 508 p.
7. Rakhylyna E.V. & Kuznetsova Yu.L. (2010) Hrammatika konstruksyy: teorii, storonniki, blizkiye idei [Grammar of constructions: theories, supporters, close ideas] [v:] *Linhvystyka konstruksyi / Otv. red. E.V. Rakhylyna*. Moskva. P. 18–81.
8. Khokhlova M.V. (2008) Eksperymentalnaia proverka metodov vydeleniya kollokatsyi [Experimental verification of collocation identification methods]. *Slavica Helsingiensia 34. Instrumentariy russistiki: korpusnyye podkhody*. P. 343–357.
9. Shkurko V.V. (2012) Leksykohrafichnyi ahent ekstraktsii kolokatsii u pryrodnomovnomu teksti [Lexicographic agent of collocation extraction in natural language text]. *Visnyk Kyivskoho nats. un-tu im. T. Shevchenka. Serii : Literaturoznavstvo. Movoznavstvo. Folklorystyka*. Vol. 28. P. 31–35.
10. Firth J.R. (1957) *Papers in Linguistics, 1934–1951*. Oxford University Press. 233 p.
11. Goldberg A.E. (1995) *Constructions: A Construction Grammar Approach to Argument Structure*. Chicago: University of Chicago Press. 265 p.
12. Teubert W. (2013) *Linguistique de Corpus: un Alternative*. Semen. Besarnon : PUFC. Vol. 27. P. 130–152.